

Halltõõzz e'tkkõs ee'ttik-kádda láä'kken mátam riikk vuä'mstem vuu'di šõõddtumšest jie'ggi suõjjlemvu'vdden uvddum láä'jj mottmõõžžâst

E'TKKÕÕZZ VUEI'VVÄÄŠSLAŽ SIISKÕS

E'tkkõõžžâst e'tkkeet mu'ttemnalla mátam riikk vuä'mstem vuu'di šõõddtumšest jie'ggi suõjjlemvu'vdden uvddum láä'jj, koin leät vuâddääm õhttsi'žže 71 jie'ggi suõjjlemvuu'd ee'jj 1923 luáttsuõjjlemlää'jj nuájain.

E'tkkõs lij juátkk luáttsuõjjlemlää'jjsiõttummuž oou'deemtuõjju, má'st oodeeš luáttsuõjjlemlää'jj di peei'vteš ee'jj 1996 luáttsuõjjlemlää'jj nuájain vuâdduum 13 meermie'cc da ee'jj 1923 luáttsuõjjlemlää'jj nuájain vuâdduum 28 meermie'cc, 19 luáttsuõjrrkarddâz di 12 jee'res laa'jjin vuâdduum riikk luáttsuõjjlemvuu'd ráauhtemšióltmid odd luáttsuõjjlemlää'jj meáldli'žžen. Tán e'tkkõõžž täävtõssán lij sá'tted še mátam riikk vuä'mstem vuu'di šõõddtumšest jie'ggi suõjjlemvu'vdden ee'jj 1988 uvddum laa'jjin vuâdduum jie'ggi suõjjlemvuu'di ráauhtemšióltmid õõutmeáldli'žžen 1.6.2023 viõ'kke puáttam luáttsuõjjlemlaa'jjin da sá'tted ráauhtemšióltmid láä'jj tássa.

E'tkkõõžž mie'ldd ee'jj 1988 laa'jjin vuâdduum jie'ggi suõjjlemvuu'di ráauhtemšióltmi õhttjõõžž vuõiggádvuõđid da õõlgtemvuõđid kuõskki kõõčmõõžžin šiótte'češ vuâddlää'jj meáldlânji laa'jjin. E'tkkõs tuejje'či še õõutmeáldli'žžen jie'ggi suõjjlemvuu'did da jee'res riikk luáttsuõjjlemvuu'did kuõskki šióttõõllmõõžž. Sá'mmlai dommvuu'dest ráauhtemšióltmin seeilte'češ õinn sá'mmlai kulttuur tuõ'll'jummuž da oou'dummuž oudldõõžžid. Láâ'ssen e'tkkõõžžâst tuejje'češ vá'lddõõkku 21 Bálojohnjálbmi-Mávdna pue'reemha'ñkkõõžž čõõđ viikkõõžž oudldem uu'cces muttsid Leahttáseatnu-Jiehtájohka da Jiehtanasvuopmi jie'ggi suõjjlemvuu'di rajjõõžžid. E'tkkõõžž mie'rren ij leákku tuejjeed jee'res muttsid jie'ggi suõjjlemvuu'di rajjõõžžid le'be miárkteei muttsid viõggâst áárrai ráauhtemšióltmid.

E'tkkuum láä'jj lie jurddum pue'tted viõ'kke mannu peei'v 2027.

Tu'mmstõkau'žžjõs

Ooudpeä'lnn e'tkkuum vuâdald uu'det ee'ttik-kää'dd priimmâmnalla täid lää'kke'tkkõõzzid:

LUONNOS

Lää'kk

måtam riikk vuä'mstem vuu'di šõõddtumšest jie'gği suõjjlemvu'vdden uvddum lää'jj mottmõõžžast

Ee'ttik-kää'dd tu'mmstõõgg meäldlânji
kää'mtet måtam riikk vuä'mstem vuu'di šõõddtumšest jie'gği suõjjlemvu'vdden uvddum
lää'jj (851/1988) 4 da 5 § di
muu'ttet 1–3 § da meälldõõzzid 1–71 tän-nalla:

1 §

Jeä'gğluâd da tøn luâdlaž čää'cctää'ssteädd da raajâsjioččvuõdi di vuu'din oçndõõtti jee'res luât'tyyppei, jäälaislaaji da lää'ddslaaji suõjjlem diõtt di luâdast jäättmõõžž, mått'tõõzz da tu'tkkummuž vääras šõõddtet ee'jj 1923 luâttsuõjjlemlää'jj (71/1923) meäldli'žzen jie'gği suõjjlemvu'vdden täid vuu'did:

- 1) Leahttaseatnu–Jiehtâjohka vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 43 511 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Jeänõõgg kää'ddest (meälldõs 1; vuu'd raaj lie mie'rkkuum ruõ'psses certldõõgggin);
- 2) Jiehtanasvuopmi vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 1 511 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Jeänõõgg kää'ddest (meälldõs 2);
- 3) Bievrraşvuopmi vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 4 221 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Jeänõõgg kää'ddest (meälldõs 3);
- 4) Sâravuopmi–Guoskkesâhpi vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 15 847 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Jeänõõgg kää'ddest (meälldõs 4);
- 5) Sotkaâhpi vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 2 264 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Jeänõõgg kää'ddest (meälldõs 5);
- 6) Biesjeaggi–Luopmošjohka vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 2 547 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Uccjoogg kää'ddest (meälldõs 6);
- 7) Piera Mää'rij jie'gği vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 2 643 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Aanar kää'ddest (meälldõs 7);
- 8) Sammuttjie'gği–Vaijuvje'gği vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 52 803 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Uccjoogg da Aanar koo'ddin (meälldõs 8);
- 9) Tiârstoogjeaggi vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 2 307 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Aanar kää'ddest (meälldõs 9);
- 10) Čuânjâjeggii–Piergivarjeggii vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 4 429 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Aanar kää'ddest (meälldõs 10);
- 11) Raakevuoma–Vuossijänkâ vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 6 770 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Ki'ttel kää'ddest (meälldõs 11);
- 12) Naatsukka-aapa vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 8 631 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Ki'ttel da Suâ'djel koo'ddin (meälldõs 12);
- 13) Siukatanjärvi vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 2 187 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Ki'ttel kää'ddest (meälldõs 13);
- 14) Loukinen lää'dvvjie'gği vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 5 828 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Ki'ttel kää'ddest (meälldõs 14);
- 15) Kuortanonyuoma–Saivinvuoma vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 9 565 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Ki'ttel kää'ddest (meälldõs 15);
- 16) Leppävuoma–Murtovuoma vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 2 145 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Ki'ttel kää'ddest (meälldõs 16);

- 17) Silmäsvuoma vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 2 984 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Ķi'ttel kää'ddest (meällddös 17);
- 18) Mustaoja–Nunaravuoma vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 2 020 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Ķi'ttel kää'ddest (meällddös 18);
- 19) Tollovuoma–Vasanvuoma vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 3 135 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Ķi'ttel kää'ddest (meällddös 19);
- 20) Ahvenvuoma vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 2 334 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Ķi'ttel kää'ddest (meällddös 20);
- 21) Näätävuoma–Sotkavuoma vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 10 612 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Ķi'ttel da Suä'djel koo'ddin (meällddös 21);
- 22) Teuravuoma–Ķivijärvenvuoma vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 6 062 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Kolari kää'ddest (meällddös 22);
- 23) Juustovuoma vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 998 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Kolari kää'ddest (meällddös 23);
- 24) Sieppijänkä–Pieruvuoma vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 1 414 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Kolari kää'ddest (meällddös 24);
- 25) Karhuvuoma vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 1 093 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Kolari kää'ddest (meällddös 25);
- 26) Sota-aapa vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 3 117 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Suä'djel kää'ddest (meällddös 26);
- 27) Vaaranaapa vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 3 481 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Suä'djel kää'ddest (meällddös 27);
- 28) Nalka-aapa vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 1 542 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Suä'djel kää'ddest (meällddös 28);
- 29) Pomokaira–Tenniö-aapa vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 45 827 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Suä'djel kää'ddest (meällddös 29);
- 30) Ilmakkiaapa vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 1 037 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Suä'djel kää'ddest (meällddös 30);
- 31) Viiankiaapa vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 6 347 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Suä'djel kää'ddest (meällddös 31);
- 32) Vitsavaaranaapa–Kiekeröselkä vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 1 792 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Suä'djel kää'ddest (meällddös 32);
- 33) Leviäaapa–Sammalaapa vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 1 510 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Suä'djel kää'ddest (meällddös 33);
- 34) Suikkeloapa vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 1 010 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Suä'djel kää'ddest (meällddös 34);
- 35) Lämsänaapa–Sakkala-aapa vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 4 210 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Pelkosenniemi da Suõvvkuõšk koo'ddin (meällddös 35);
- 36) Kaarrerämiä–Kellovuotso vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 3 348 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Suõvvkuõšk kää'ddest (meällddös 36);
- 37) Uura-aapa vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 2 247 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Suõvvkuõšk kää'ddest (meällddös 37);
- 38) Joutsenaapa–Kaita-aapa vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 12 948 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Salla da Suõvvkuõšk koo'ddin (meällddös 38);
- 39) Löytöjäänkä–Suksenpaistama-aapa vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 6 119 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Salla kää'ddest (meällddös 39);
- 40) Kätkäaapa–Serrijoki vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 1 018 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Pelkosenniemi kää'ddest (meällddös 40);
- 41) Haikara-aapa–Vitsikkoapa vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 1 793 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Kee'mmjäü'r gäärdest da Pelkosenniemi kää'ddest (meällddös 41);
- 42) Karitunturi vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 2 127 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Posio kää'ddest (meällddös 42);

- 43) Mustiaapa–Kaattasjärvi vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 3 203 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Ylitornio kää'ddest da Ruä'vnjaarg gäärdest (meällddös 43);
- 44) Saariaapa vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 1 886 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Simo kää'ddest (meällddös 44);
- 45) Jänessuo vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 1 287 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Ii kää'ddest (meällddös 45);
- 46) Hyöteikönsuo vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 1 130 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Kuusamo gäärdest (meällddös 46);
- 47) Lapiosuo–Iso Äijönsuo vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 28 594 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Ii da Ranua koo'ddin da Pudasjärvi gäärdest (meällddös 47);
- 48) Kärppäsuo–Räinäsuo vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 2 067 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Pudasjärvi da Oulu gäärdest (meällddös 48);
- 49) Soininsuo vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 2 559 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Pudasjärvi gäärdest (meällddös 49);
- 50) Leväsuo–Kärppäsuo vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 3 684 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Utajärvi da Puolanka koo'ddin (meällddös 50);
- 51) Iso Tilansuo–Housusuo vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 3 467 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Puolanka da Utajärvi koo'ddin (meällddös 51);
- 52) Karhunsuo–Viitasuo vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 1 106 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Utajärvi da Puolanka koo'ddin (meällddös 52);
- 53) Sarvisuo–Jerusalemisuo vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 48 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Puolanka, Vaala da Utajärvi koo'ddin (meällddös 53);
- 54) Vieremäsuo vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 2 098 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Suomussalmi kää'ddest (meällddös 54);
- 55) Saarensuo vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 702 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Suomussalmi kää'ddest (meällddös 55);
- 56) Lososuo–Saarijärvi vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 1 090 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Suomussalmi kää'ddest (meällddös 56);
- 57) Iso Ahvensuo–Karhusuo vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 632 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Suomussalmi kää'ddest (meällddös 57);
- 58) Säynäjäsuo–Matalansuo vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 1 126 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Suomussalmi kää'ddest (meällddös 58);
- 59) Joutensuo–Mustosensuo vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 2 136 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Hyrynsalmi kää'ddest (meällddös 59);
- 60) Juortanansalo–Lapinsuo vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 5 178 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Kuhmo gäärdest da Suomussalmi kää'ddest (meällddös 60);
- 61) Tulisuo–Varpusuo vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 2 012 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Hyrynsalmi da Suomussalmi koo'ddin di Kuhmo gäärdest (meällddös 61);
- 62) Solansuo vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 654 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Sotkamo kää'ddest (meällddös 62);
- 63) Teerisuo–Lososuo vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 3 329 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Kuhmo gäärdest (meällddös 63);
- 64) Tervaneva–Sivakkaneva vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 691 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Pyhäjärvi da Haapajärvi gäärdest (meällddös 64);
- 65) Pilvineva vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 3 270 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Veteli da Kaustinen koo'ddin (meällddös 65);
- 66) Linjasalmenneva–Tynnyrineva vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 2 702 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Lestijärvi da Perho koo'ddin (meällddös 66);
- 67) Rasvasuo–Kitkasuo vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 2 169 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Lieksa gäärdest (meällddös 67);
- 68) Ruosmesuo–Hanhisuo vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 1 674 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Ilomantsi kää'ddest (meällddös 68);

69) Iso-Huppio vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 945 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Juva kää'ddest (meäliddös 69);

70) Haukkaneva–Nikulinneva vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 2 011 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Virrat- da Alavus-nõmmsaž gäärdin (meäliddös 70);

71) Siikaneva vu'vdd, koozz ko'lle nu'tt 963 hehtaarâd riikk vuä'mstem vuu'd Ruovesi kää'ddest da Orivesi gäärdest (meäliddös 71).

2 §

Mâid luâttsuõjjlemlää'jj (9/2023) 49 §:st šiõtteet kiõlddum tääimain di 50 da 51 §:st da 52 § 5 momée'ntest räähthemšiõltmid kuõskki čärstõõggin, suävldet še tän lää'jjest jurddum jie'gği suõjjlemvuu'din.

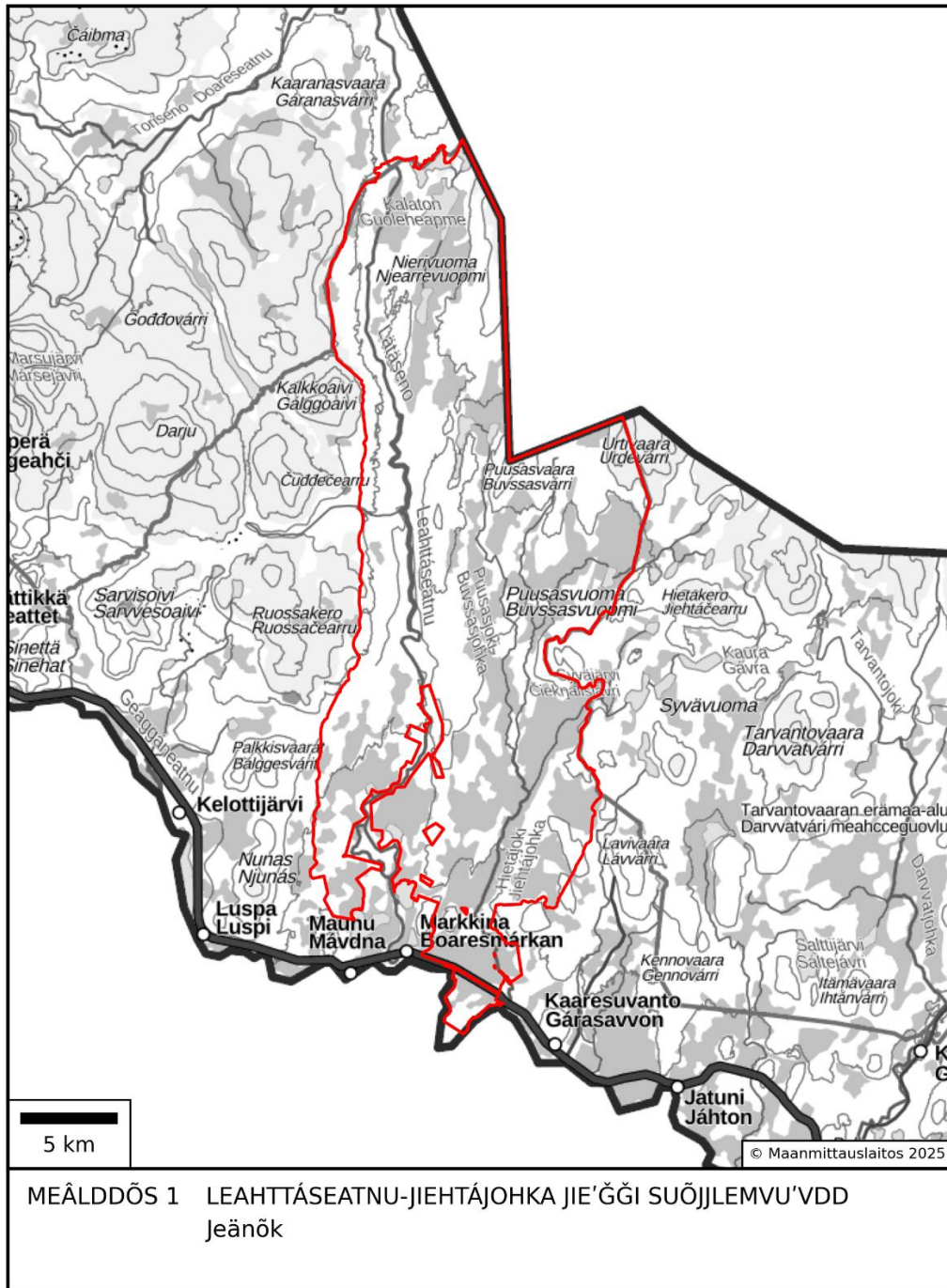
Tõn cõõggkani, mâid luâttsuõjjlemlää'jj 49 § 1 momée'nt 5 pääi'kest šiõtteet, vuäžž mie'csted mie'cstemlää'jj (615/1993) 8 §:st jurddum koo'ddin le'ddi jie'gği suõjjlemvuu'din le'be tõi vue'zzin di Meä'cchalltõõzz loo'vin vuäddeem-meä'r vaareekani še jee'res vuu'din.

Tõn lää'ssen, mâid luâttsuõjjlemlää'jj 50 § 1 momée'nt 6 pääi'kest šiõtteet, puäzzhåiddamvuu'dest le'ddi jie'gği suõjjlemvuu'din vuäžž raajjâd puäzzhåaid oudldem keâmpaid, puäzzääidaid da jee'res rajjsid, vä'ldded puäzzhoiddu taarbšum muõr di kõskkpoddsânji kuõrjtõõvvâd da raajjâd äävtool puäzzhoiddu õhtnee'l.

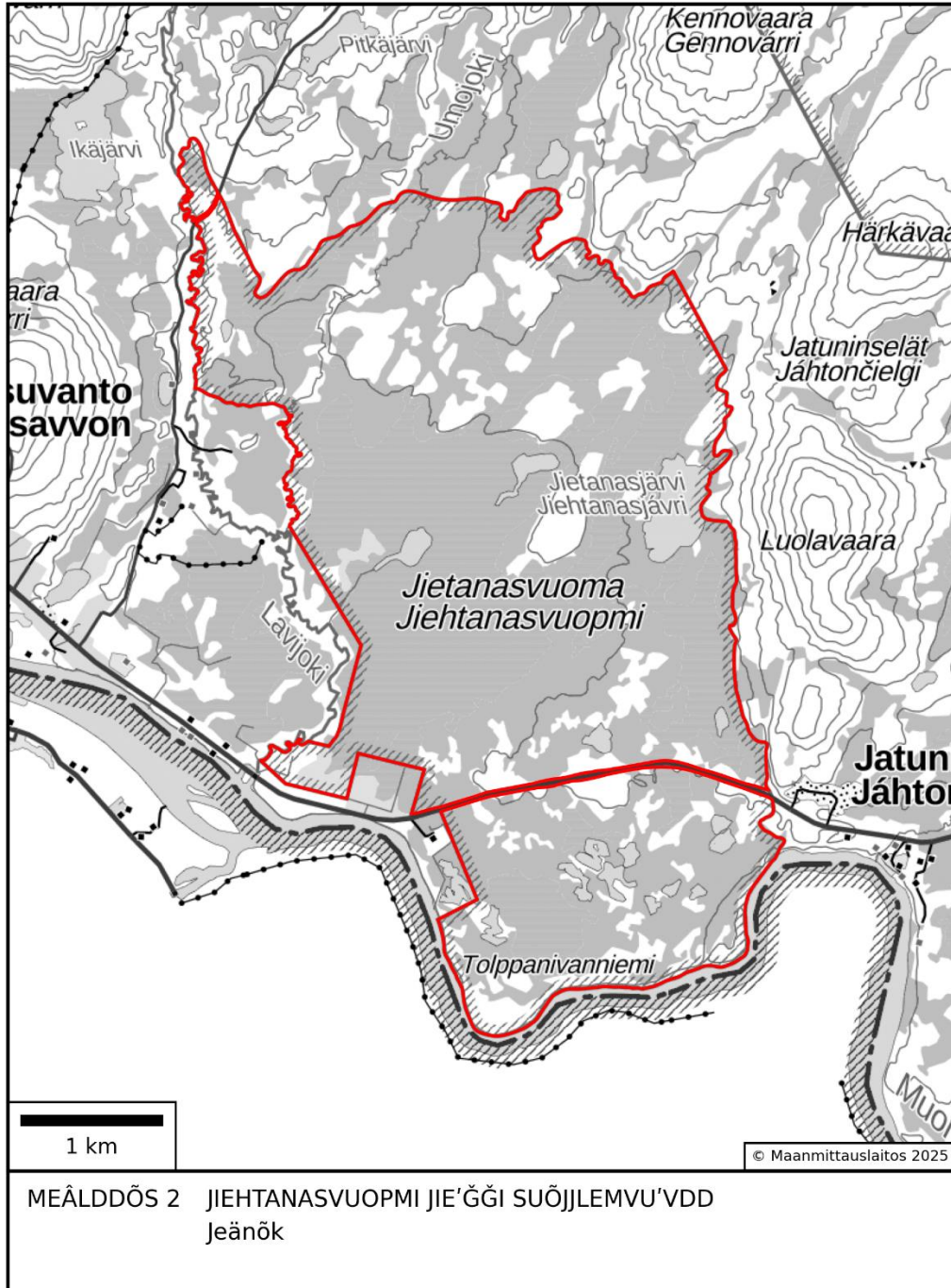
3 §

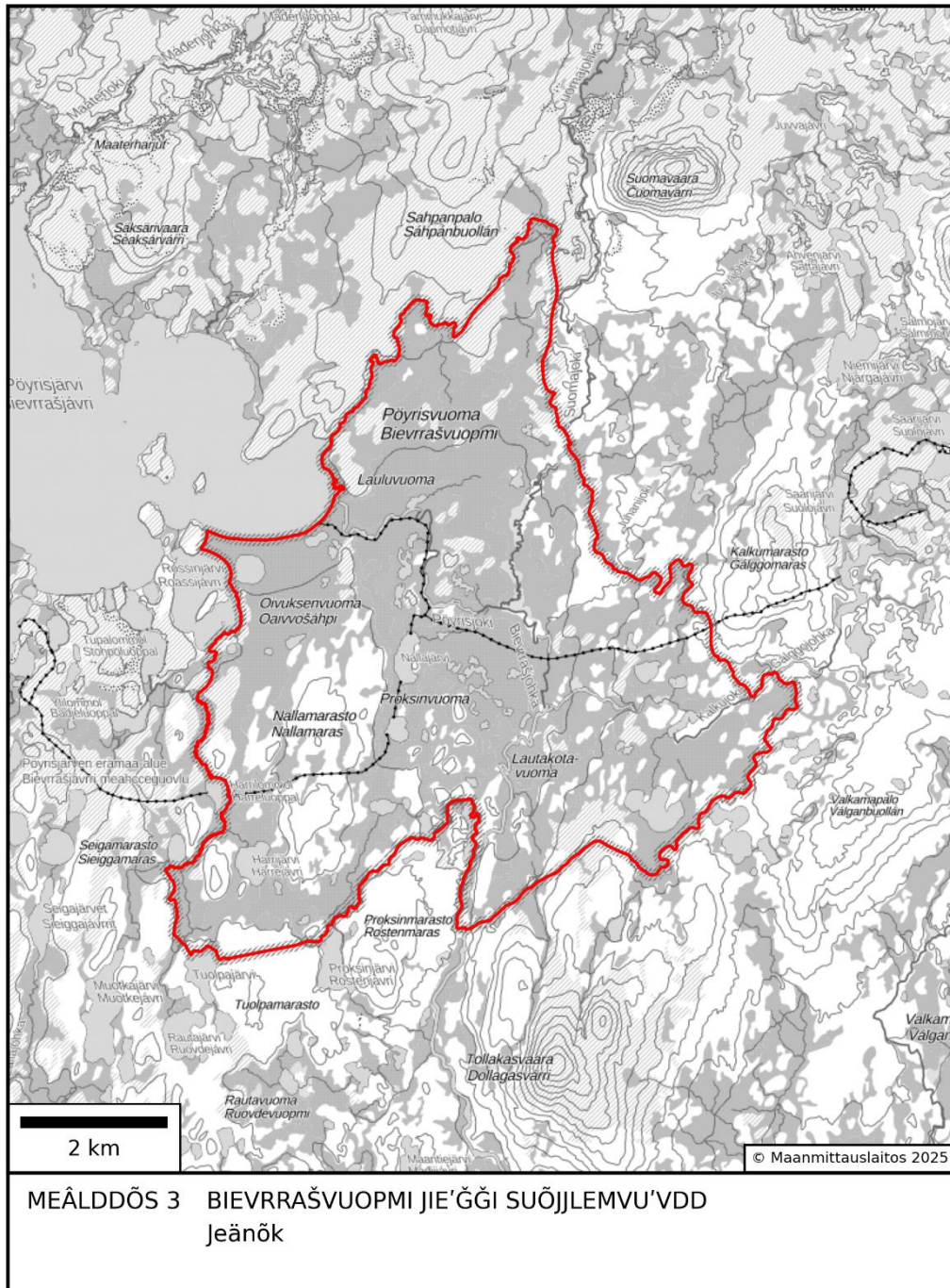
Mâid luâttsuõjjlemlää'jj 55 § 3 momée'ntest šiõtteet mâtam vuõiggâdvuõði staanummšest, 56 §:st liikkummuž rää'jtummšest, 57 §:st luâttsuõjjlemvuu'd hâidd- da ää'nneplanâst, 58 §:st jä'rjstõsvuâkkõõzzâst riikk luâttsuõjjlemvuu'dest, 59 §:st luâttsuõjjlemvuu'd raaji mie'rnumšest da mie'rkkummšest, 60 §:st vuu'd õhttumšest riikk luâttsuõjjlemvoudda di 135 §:st huõdđuvä'lddemvuõiggâdvuõðâst, suävldet še tän lää'jjest jurddum jie'gği suõjjlemvuu'din.

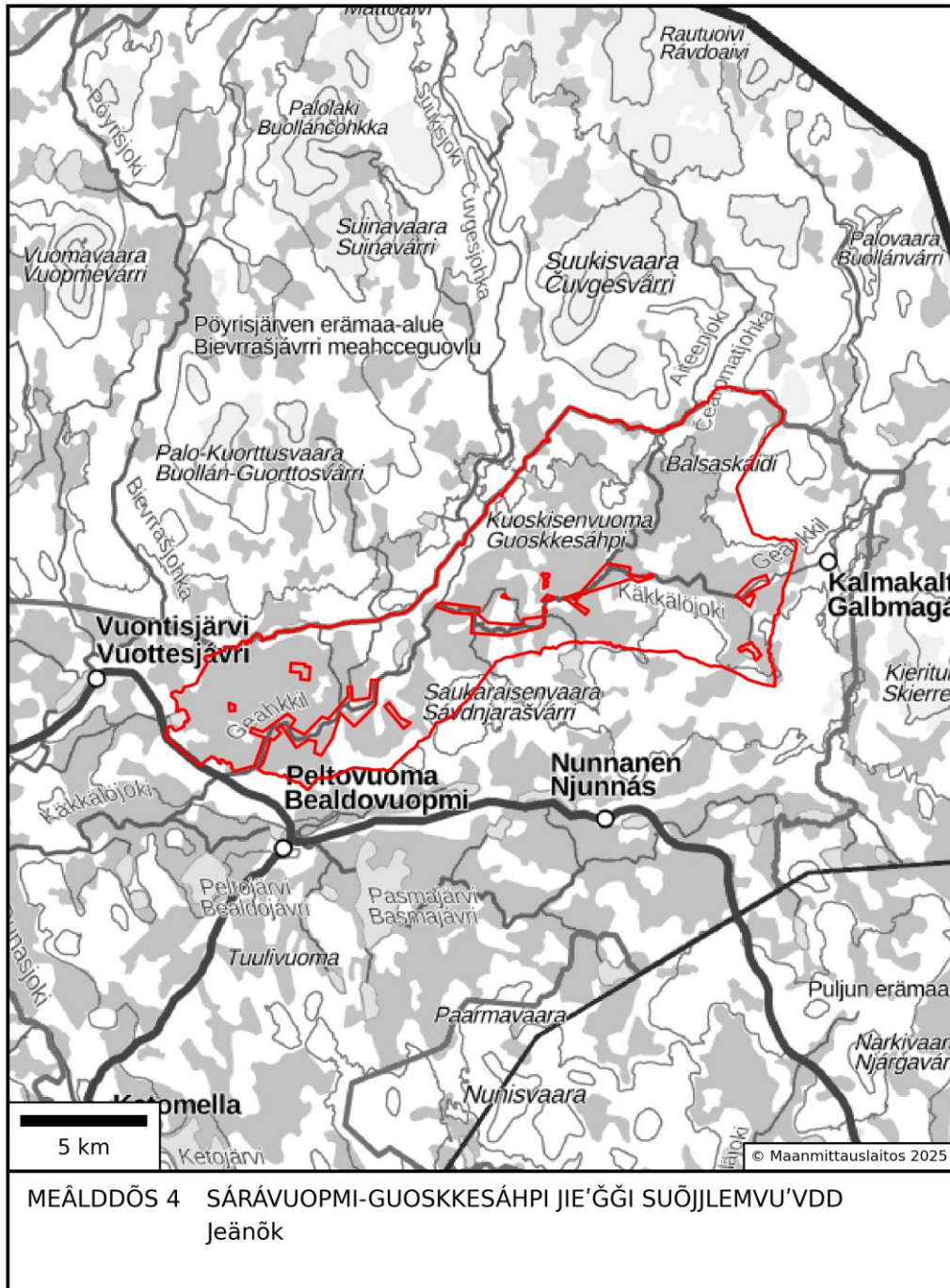
Tät lää'kk puätt viõ'kke mannu pei'v 20 .

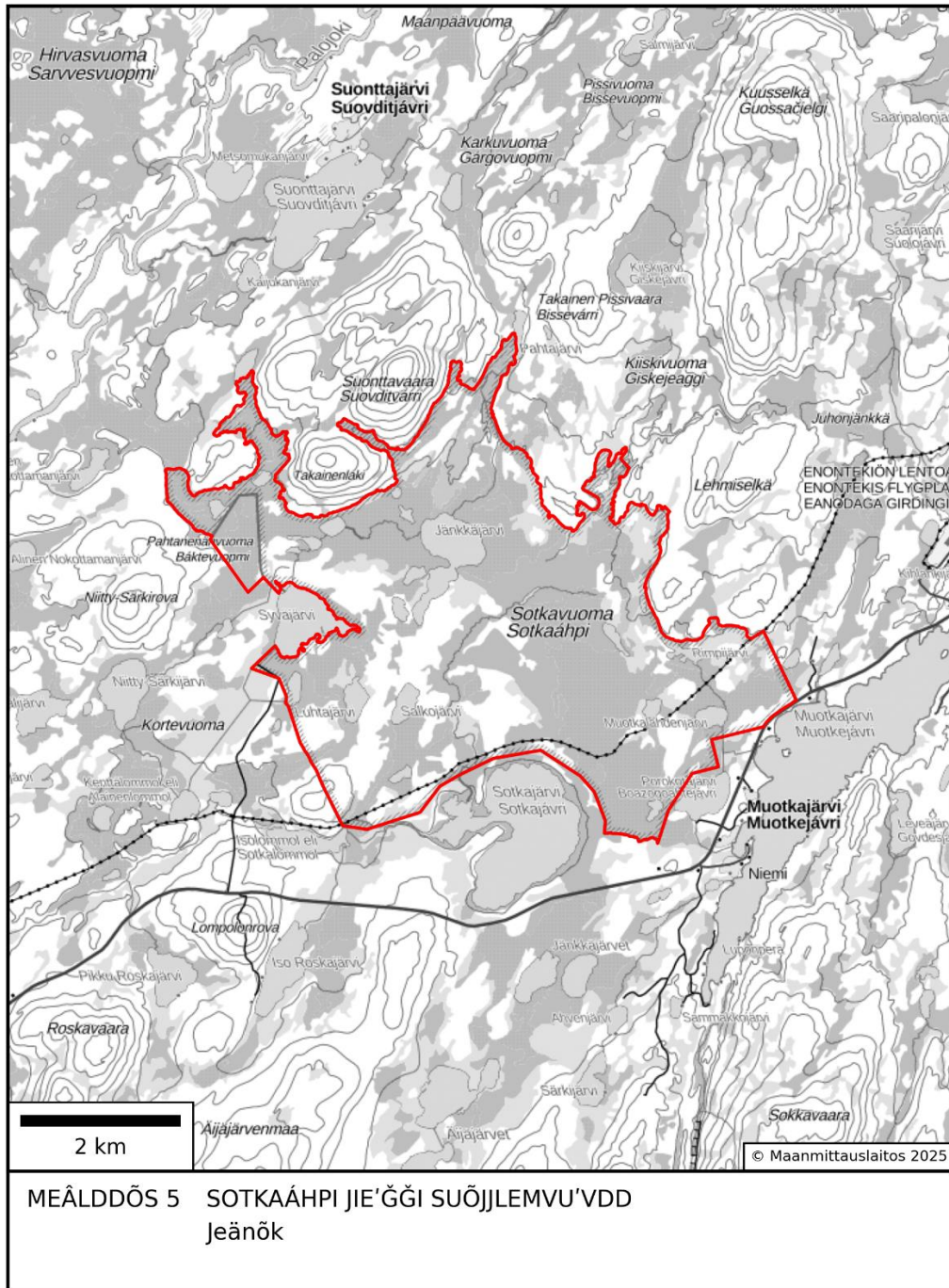

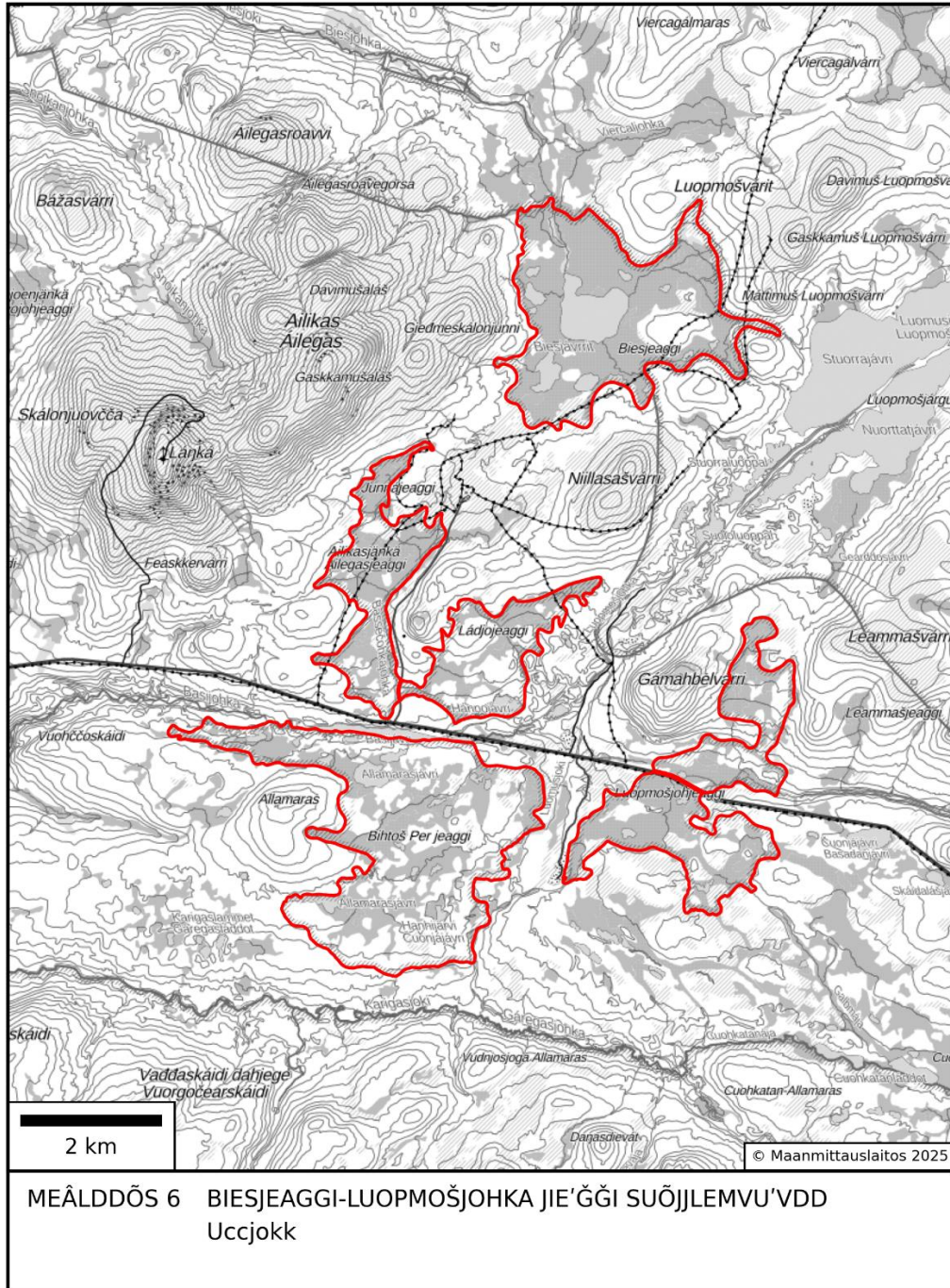
MEÂLDDÕS 1 LEHTTÁSEATNU-JIEHTÁJOŠKA JIE'ĠĠI SUÕJLEMVU'VDD
Jeänõk

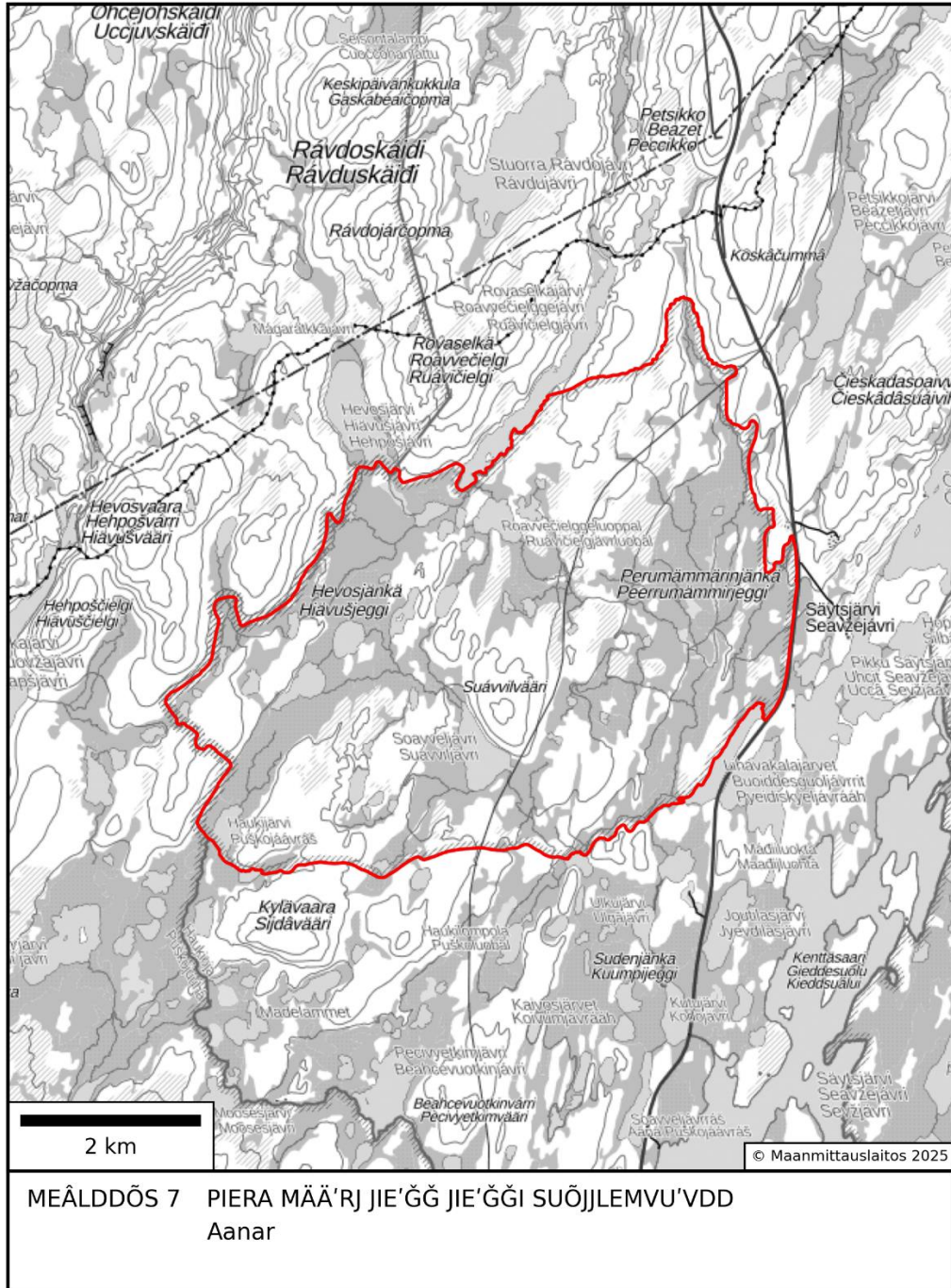

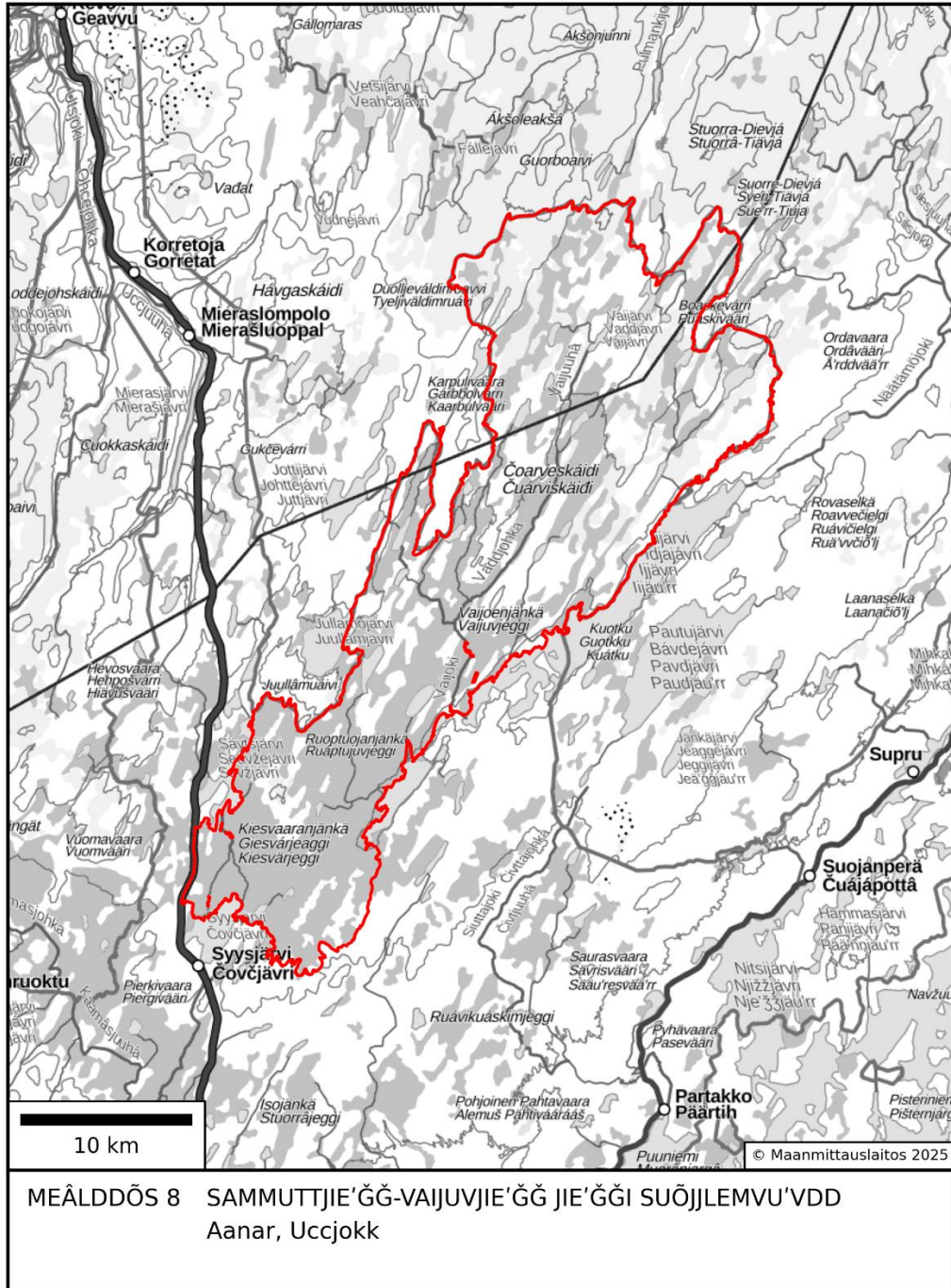

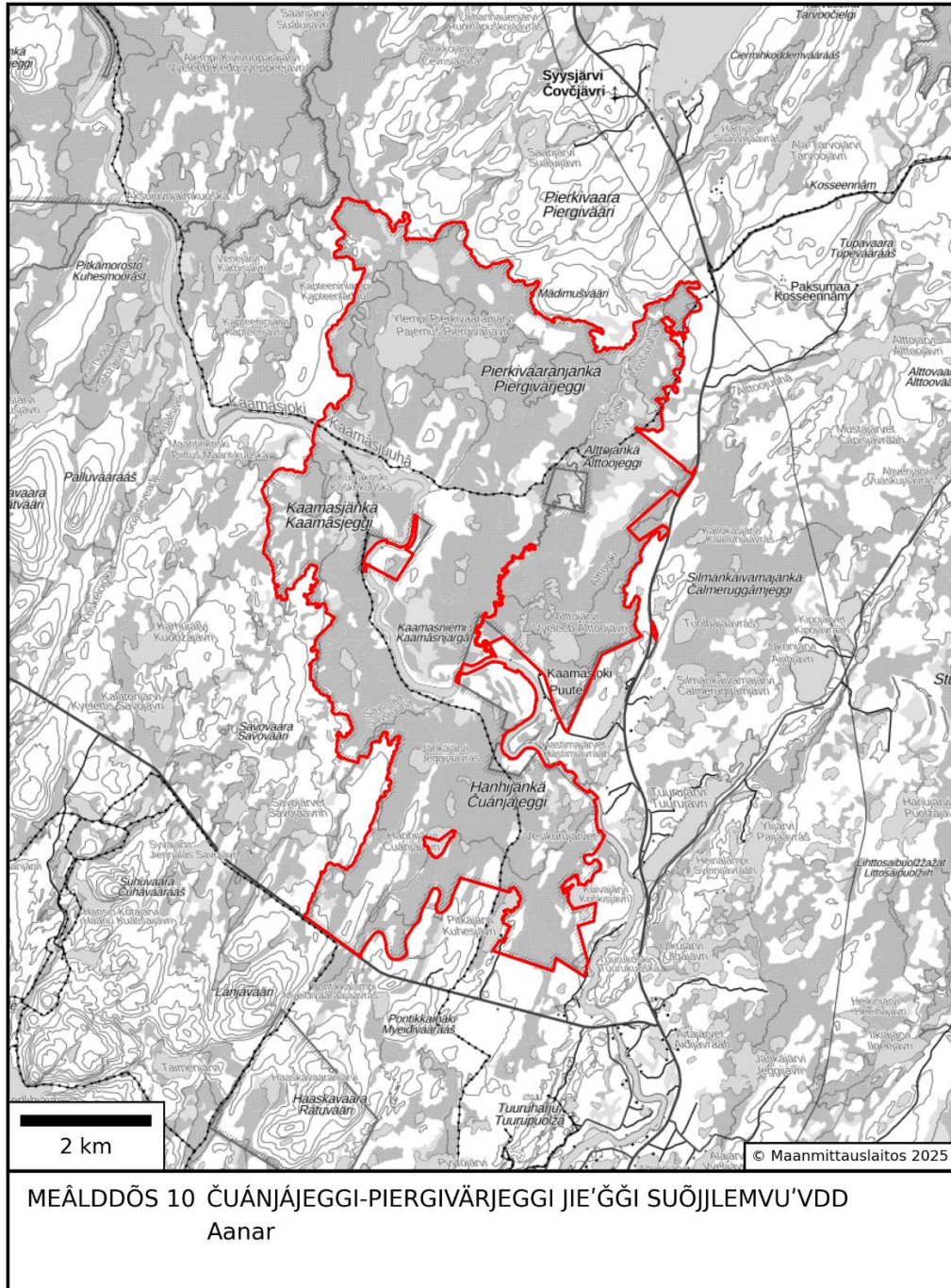

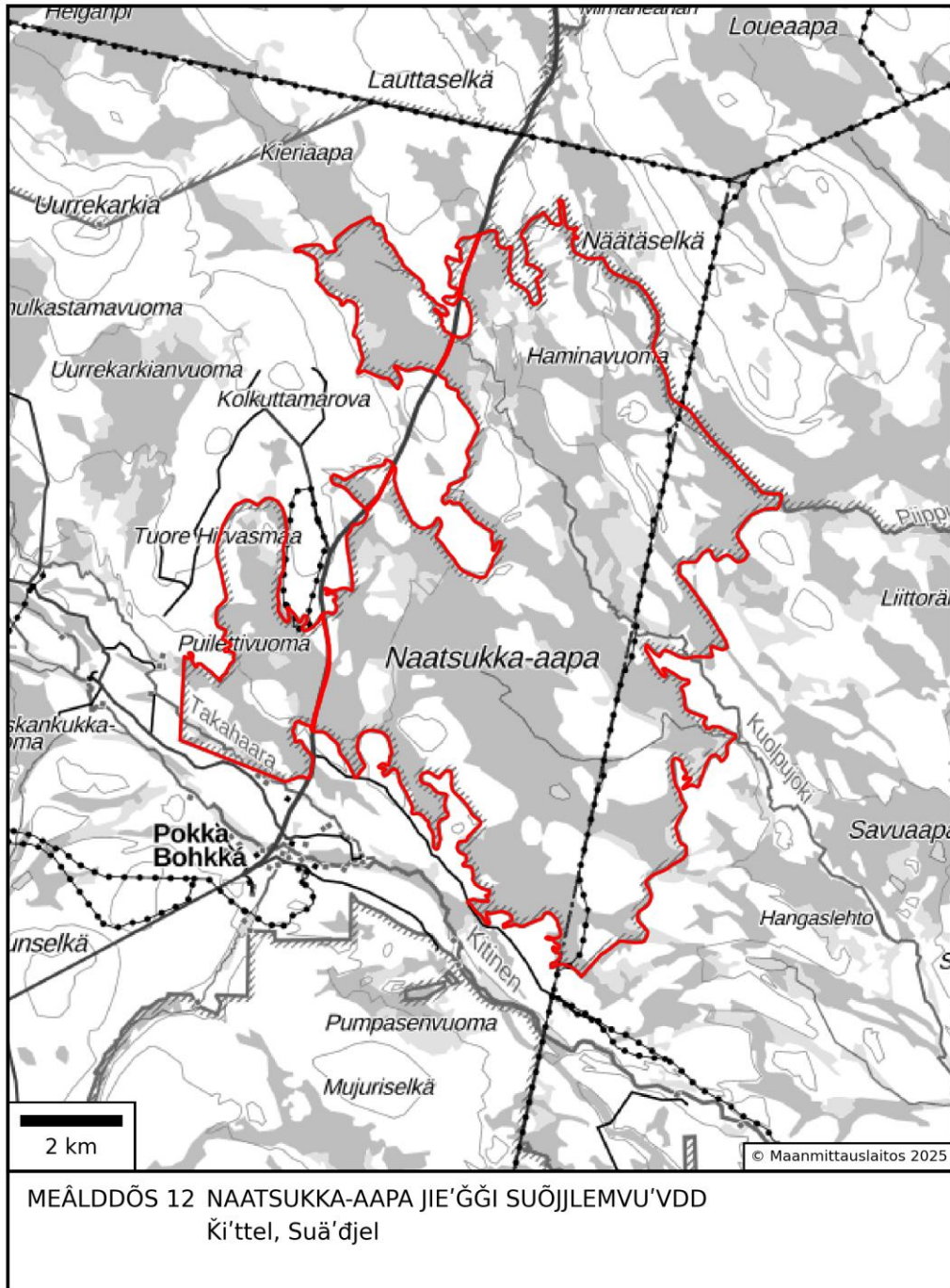

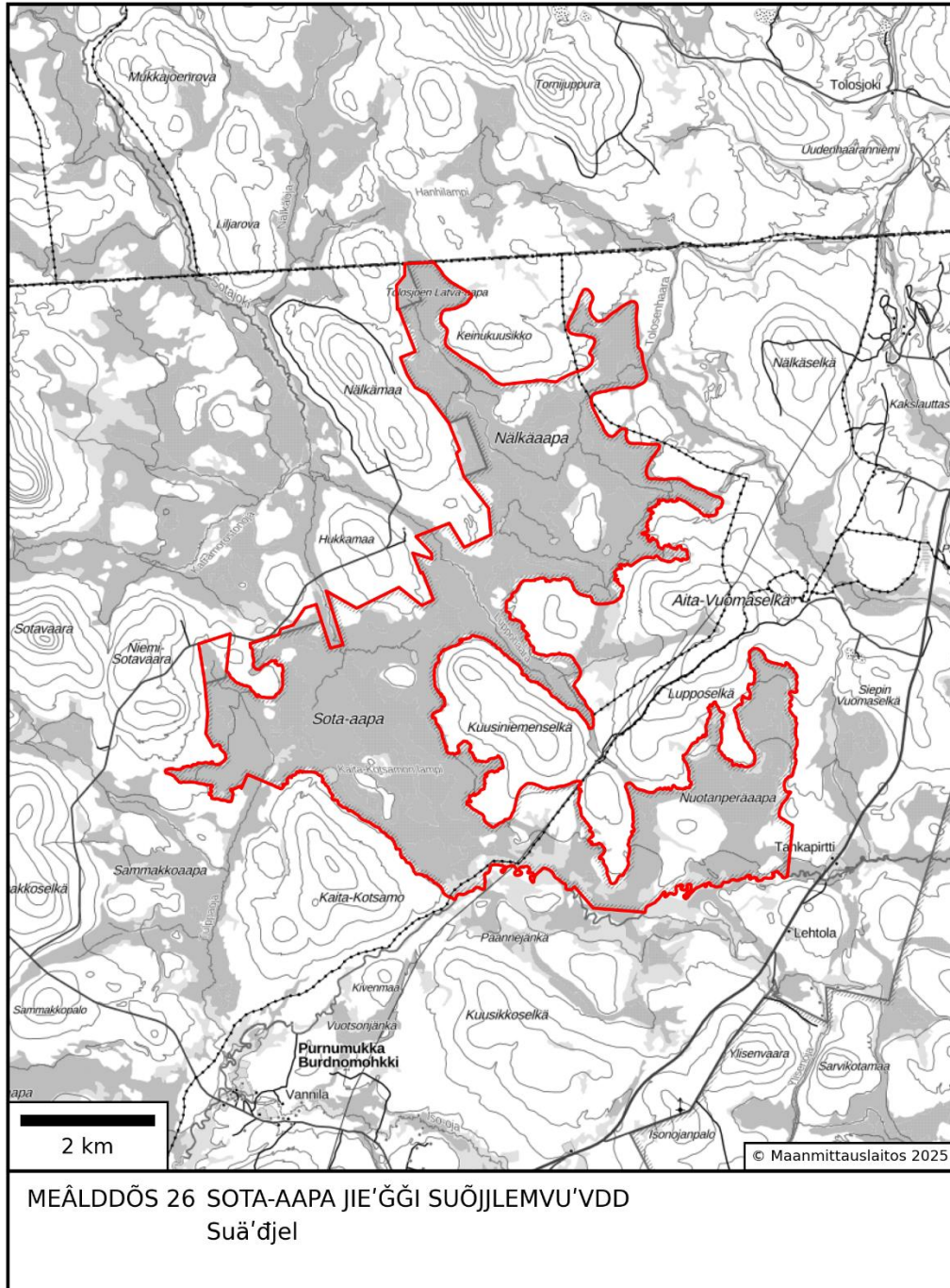

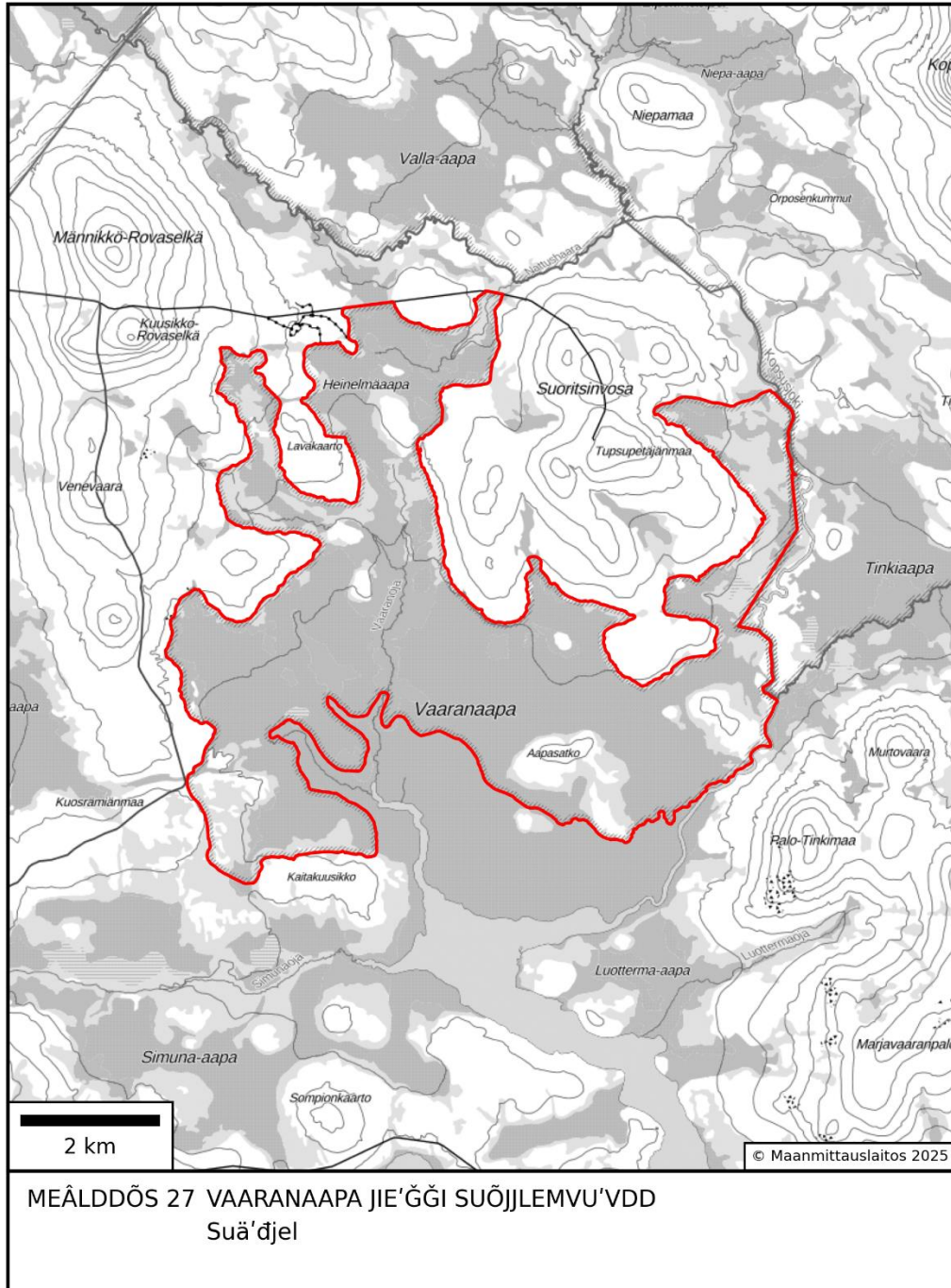

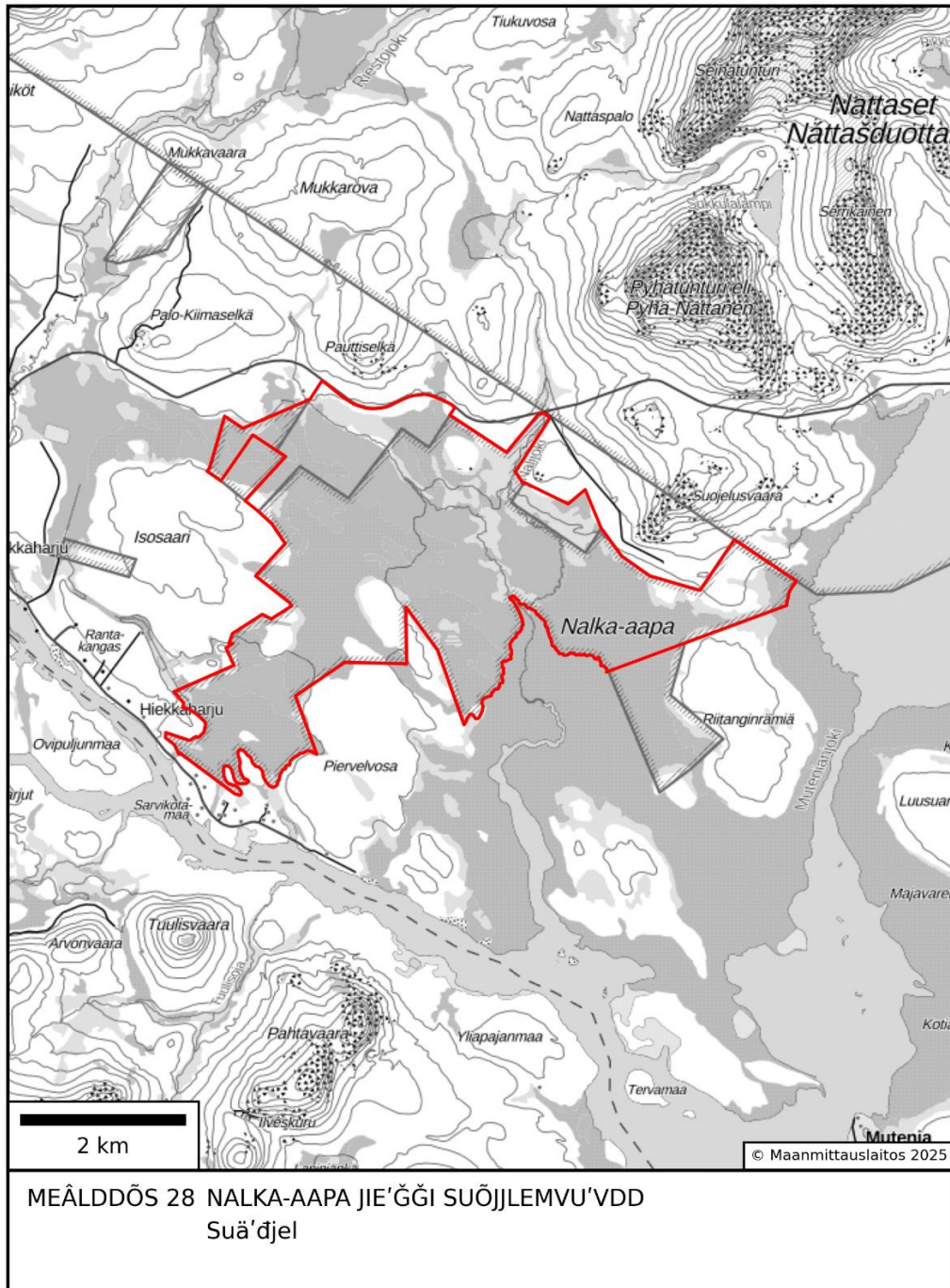
MEÁLDDÖS 8 SAMMUTTJIE'ĠĠ-VAIJUJVJIE'ĠĠ JIE'ĠĠ SUŌJLEMVU'VDD
Aanar, Uccjokk

He'Issnest xx.xx.20xx

Vä'ldminister

Petteri Orpo

Pirrös- da äimmösminister Sari Multala

LUONNOS